

Sygn. akt I C 409/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Tarnowie, Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: SSO Barbara Grodkowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Cieśla

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2016 r. w Tarnowie

na rozprawie

sprawy z powództwa W. C.

przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w T.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy stanowiący akt notarialny z dnia 27 grudnia 2012 r. Rep. (...) sporządzony przed notariuszem A. H., któremu Sąd Rejonowy w Tarnowie postanowieniem z dnia 13 listopada 2014 r. (sygn. akt I Co 3119/14) nadał klauzulę wykonalności co do zobowiązania w kwocie 130 377 zł (sto trzydzieści tysięcy trzysta siedemdziesiąt siedem złotych 00/100);

II. zasądza od pozwanego (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. na rzecz powoda W. C. kwotę 10 236 zł (dziesięć tysięcy dwieście trzydzieści sześć 00/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym 3 617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sygn. akt I C 409/15

UZASADNIENIE

Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 13 czerwca 2016 roku

Powód W. C. w pozwie skierowanym przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w T., sprecyzowanym w następnych pismach procesowych oraz na rozprawie w dniu 25 lutego 2016 roku, domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego z dnia 27 grudnia 2012 roku, sporządzonego przed notariuszem A. H., rep. (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 13 listopada 2014 roku, sygn. akt I Co 3119/14 – w zakresie kwoty 130 377 zł. Powód złożył także wniosek o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania.

Powód podał, że w ww. akcie notarialnym zobowiązał się do zapłaty za zakupioną nieruchomość ceny 150 000 zł i poddał się w tym zakresie egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. Powód wskazał, że na podstawie powyżej wskazanego tytułu wykonawczego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Tarnowie Robert Iwanicki, z wniosku pozwanej spółki, wszczął przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne prowadzone pod sygn. akt Km 400A/15. Egzekucja dotyczy części należności wymienionej w akcie notarialnym tj. kwoty 130 376,64 zł tytułem należności głównej.

Powód jako podstawę prawną roszczenia wskazał przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. W jego ocenie zobowiązanie z tytułu wykonawczego egzekwowane przez pozwaną wygasło w całości. Wskazał, iż dokonał spłaty zadłużenia na rzecz pozwanego w kwocie 10 000 zł w dniu 18 sierpnia 2014 roku. Ponadto oświadczeniem z 7 marca 2015 roku dokonał potrącenia części wierzytelności pozwanej spółki określonej w ww. tytule wykonawczym w kwocie 102 500 zł z przysługującymi powodowi:

- wierzytelnościami w kwocie 45 000 zł z tytułu należności czynszowych za dzierżawę należącej do powoda nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...), wynikające z umowy dzierżawy z dnia 2 stycznia 2013 roku, na które wystawiono rachunku nr R1 z dnia 2 stycznia 2014 roku, nr R2 z 4 lipca 2014 roku, nr R1 z 2 stycznia 2015 roku – każdy na kwotę 15 000 zł,
- wierzytelnościami w kwocie 57 500 zł, nabytymi w drodze cesji od żony powoda I. P., a stanowiącymi należności czynszowe za dzierżawę nieruchomości będącej własnością I. P., położonej w O. przy ulicy (...), a wynikające z umowy dzierżawy zawartej z pozwaną spółką w dniu 2 sierpnia 2013 roku – objęte rachunkami nr R1/08/2013 z dnia 3 sierpnia 2013 roku na kwotę 12 500 zł oraz rachunkami nr R1/1 z dnia 2 stycznia 2014 roku, nr R3 z dnia 4 lipca 2014 roku, nr R2 z dnia 2 stycznia 2015 roku – każdy na kwotę 15 000 zł.

Powód przywołał, że w dniu 7 kwietnia 2015 roku złożył pozwanej spółce oświadczenie o potrąceniu części wierzytelności pozwanej spółki w kwocie 37 500 zł objętej ww. tytułem wykonawczym z wierzytelnością w kwocie 40 000 zł obejmującą należności z tytułu wynagrodzenia za pełnienie przez D. R. (1) funkcji członka zarządu pozwanej spółki w okresie od dnia 14 lutego do 14 czerwca 2014 roku (wynagrodzenie w wysokości 10 000 zł miesięcznie określone zostało w uchwale Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki). D. R. (1) dokonał przelewu wymienionej wierzytelności na rzecz J. C. w dniu 29 grudnia 2014 roku, a następnie J. C. w dniu 7 kwietnia 2015 roku scedowała ją na powoda. W związku z dokonaniem potrąceniem na dobro powoda pozostaje kwota 2 500 zł.

Strona pozwana domagała się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia kosztów postępowania od powoda na jej rzecz.

W odpowiedzi na pozew zarzucano, że nieskuteczne jest oświadczenie z dnia 7 marca 2015 roku, w którym powód przedstawił do potrącenia przysługujące mu wierzytelności wynikające z nabycia w drodze cesji wierzytelności I. P. przeciwko pozwanej spółce wynikające z umowy dzierżawy, albowiem wierzytelności takie nie istnieją. Pozwana zaprezentowała stanowisko, iż umowa zawarta z I. P. z powodu braku określenia warunków koniecznych tj. uprawienia dzierżawcy do pobierania pożytków, nie może zostać uznana za umowę dzierżawy i jest nieważna. Ponadto pozwana zarzuciła, że umowa została zawarta dla pozorów, co również prowadzi do jej nieważności. Wskazano, że strony składając oświadczenie woli o zawarciu umowy dzierżawy działali z zamiarem ukrycia rzeczywistego celu tej czynności i chcieli wprowadzić w błąd osoby trzecie, co do faktu zawarcia umowy nie będąc jednocześnie zainteresowanymi w wywołaniu naturalnych konsekwencji umowy dzierżawy. Podali, że powód był „cichym wspólnikiem” pozwanej spółki, był niejako powierniczym właścicielem udziałów w pozwanej spółce jako wujek faktycznego wspólnika tj. D. R. (1). Umowa stanowiła formę nieformalnego wynagrodzenia powoda w drodze wyprowadzenia środków pieniężnych z pozwanej spółki. Dalej strona pozwana podnosi, że powód domagał się zapłaty pomimo tego, że swych umownych zobowiązań nigdy nie wykonał, nigdy nie czynił żadnych starań w kierunku realizacji umowy. Strony od początku zachowywały się tak jakby ta umowa nie została zawarta. Ponadto w ocenie strony pozwanej powód nie podolał spoczywającemu na nim ciężarowi dowodu, że pozwana spółka jest jego dłużnikiem i doszło do skutecznego potrącenia.

Stan faktyczny sprawy przedstawiał się następująco:

W akcie notarialnym z dnia 27 grudnia 2012 roku, repertorium (...) numer (...), sporządzonym przed Notariuszem A. H. w Kancelarii Notarialnej w T. powód (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. zawarł umowę sprzedaży nieruchomości składającej się z działki nr (...) o powierzchni 0,2298 ha położonej w O., dla której Sąd Rejonowy w Opatowie prowadzi księgą wieczystą (...). Sprzedawcą była (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. a kupującym powód W. C.. Cenę nabycia strony

ustaliły na kwotę 150 000 zł, a jej zapłata miała nastąpić w terminie do dnia 31 stycznia 2013 roku przelewem na konto sprzedającej Spółki prowadzone przez (...) S.A. numer (...) (§ 7 aktu).

Powód W. C. złożył również oświadczenie, że co do zapłaty ceny sprzedaży na warunkach i w terminie powyżej opisanych poddaje się rygorowi egzekucji wprost z tego aktu na podstawie art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. (§ 7 aktu).

Dowód: Akt notarialny repertorium (...) numer (...) (k. 9-11).

Postanowieniem z dnia 13 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy w Tarnowie, sygn. akt I Co 3119/14, nadał klauzulę wykonalności powyższemu aktowi notarialnemu na rzecz wierzyciela (...) Sp z o.o. z siedzibą w T. w zakresie zobowiązania do zapłaty kwoty 150 000 zł.

Dowód: Postanowienie SR w Tarnowie z dnia 13 listopada 2014 roku (k. 12).

Postanowieniem z dnia 28 stycznia 2015 roku Sąd Rejonowy w Tarnowie, sygn. akt I Co 3792/14, nadał klauzulę wykonalności powyższemu aktowi notarialnemu na rzecz następcy prawnego dotychczasowego wierzyciela, to jest na rzecz A. G. (1), co do kwoty 19 623,36 zł.

W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd powołał się na zawartą w dniu 29 listopada 2014 roku pomiędzy pozwaną (...) Spółka z o.o. z siedzibą w T. a A. G. (1) pisemną umowę, z podpisami notarialnie poświadczonymi, zatytułowaną „porozumienie w sprawie spłaty zobowiązania”. Sąd ocenił, iż na mocy tej umowy doszło do cesji wierzytelności i została ona wykazana stosownym dokumentem. Sąd uznał, że obowiązki objęte ww. tytułem wykonawczym zostały przeniesione na A. G. (1) jedynie do kwoty 19 623,36 zł.

Dowód: Odpis postanowienia z dnia 28 stycznia 2015 roku (k.13).

W dniu 18 lutego 2015 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Tarnowie Robert Iwanicki skierował do powoda W. C. zawiadomienie o wszczęciu egzekucji pod sygn. akt KM 400A/15 z wniosku wierzyciela (...) Spółka z o.o. z siedzibą w T. na podstawie tytułu wykonawczego w postaci powyżej wskazanego aktu notarialnego co do należności głównej w kwocie 130 376,64 zł.

Dowód: Zawiadomienie o wszczęciu egzekucji (k.14-15).

W dniu 2 stycznia 2013 roku powód W. C. i pozwana (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. zawarli umowę dzierżawy nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...) składającej się z działek nr (...) o łącznej powierzchni 0,2443 ha z wybudowanym budynkiem wiaty metalowej o powierzchni ok. 500 m². Umowę zawarto na okres do dnia 31 grudnia 2023 roku (§ 2). W §4 umowy postanowiono, że pozwany będzie płacił czynsz dzierżawny w wysokości 2 500 zł netto miesięcznie. Czynsz płatny będzie z góry za okresy sześciomiesięczne odpowiednio do dnia 15 stycznia i 15 lipca każdego roku przelewem bankowym.

Dowód: umowa dzierżawy z dnia 2 stycznia 2013 roku (k. 21).

Powód za należności czynszowe wynikające z umowy dzierżawy z dnia 2 stycznia 2013 roku wystawił pozwanej spółce rachunki:

- nr R1 z dnia 2 stycznia 2014 roku na kwotę 15 000 zł obejmujące czynsz za okres od stycznia do czerwca 2014 roku
- nr R2 z dnia 4 lipca 2014 na kwotę 15 000 zł obejmujące czynsz za okres od lipca do grudnia 2014 roku,
- nr R1 z dnia 2 stycznia 2015 roku na kwotę 15 000 zł obejmujące czynsz za okres od stycznia do czerwca 2015 roku.

Powyższe należności czynszowe nie zostały przez pozwaną spółkę uregulowane.

Dowód: umowa dzierżawy z dnia 2 stycznia 2013 roku (k. 21), rachunek nr R1 z dnia 2 stycznia 2014 roku (k. 22), rachunek nr R2 z dnia 4 lipca 2014 roku (k. 23 i 169), rachunek nr R1 z dnia 2 stycznia 2015 roku (k. 24 i 170).

Nieruchomość w B., strona pozwana wydzierżawiła w latach 2013 i 2014 innemu podmiotowi – przedsiębiorcy (...) w B.. Dowód:

Dowód: zestawienie faktur czynszowych w B. przy ulicy (...) (k.188), zapisy w rejestrze sprzedaży za rok 2015 (k. 189), zapisy w rejestrze sprzedaży za rok 2014 (k. 190-191), zapisy w rejestrze sprzedaży za rok 2013 (k. 192-193), zeznania świadka D. R. (1)(k. 163-164), zeznania powoda (k. 197v.-199), zeznania członka zarządu pozwanej spółki – A. G. (2)(k. 199v.-200).

Ponadto od dnia 2 stycznia 2013 roku powoda oraz pozwaną spółkę łączyła umowa dzierżawy, której przedmiotem była nieruchomość stanowiąca własność powoda, położona w O. przy ulicy (...), składająca się z działki nr (...) o powierzchni 0,2298 ha wraz z wybudowanym budynkiem parterowym o powierzchni ok. 500 m² (blaszana hala magazynowa). Czynsz dzierżawny ustalono na kwotę 2 500 zł miesięcznie, płatny z góry za okresy sześciomiesięczne odpowiednio do dnia 15 stycznia i 15 lipca każdego roku.

Powód na podstawie ww. umowy wystawił pozwanej spółce rachunek nr R2 z dnia 2 stycznia 2013 roku na kwotę 15 000 zł za okres dzierżawy od stycznia do czerwca 2013 roku i rachunek nr R4 z dnia 5 lipca 2013 roku na kwotę 2 500 za miesiąc lipiec 2013 roku. Należności ujęte w rachunkach pozwana spółka zapłaciła powodowi przelewem bankowym.

Dowód: umowa dzierżawy z dnia 2 stycznia 2013 roku (k. 134), rachunek nr R4 z dnia 5 lipca 2013 roku (k. 135), rachunek nr R2 z dnia 2 stycznia 2013 roku (k. 136), potwierdzenie wykonania przelewu kwoty 2 500 zł z dnia 25 września 2013 roku (k. 137), potwierdzenie wykonania przelewu kwoty 15 000 zł z dnia 25 września 2013 roku (k. 138).

Po podpisaniu umów dzierżawy, nie istniała konieczność fizycznego wydania nieruchomości stronie pozwanej, ponieważ powód ww. nieruchomości w B. i O. odkupił od pozwanej spółki i pozostawił one nadal w jej posiadaniu.

Dowód: zeznania powoda (k. 197v.-199), zeznania członka zarządu pozwanej spółki – A. G. (2)(k. 199v.-200).

Nieruchomość położona w O. stanowiła składnik majątku odrębnego powoda, który w 2013 roku sprzedał swojej żonie I. P.. Małżonkowie od 2010 roku pozostają w ustroju rozdzielności majątkowej.

Po zmianie stanu prawnego dotyczącego nieruchomości pozwana spółka zawarła w dniu 2 sierpnia 2013 roku umowę dzierżawy tej nieruchomości z nowym właścicielem - I. P.. Umowa obejmowała takie same warunki jak poprzednia, m.in. czynsz dzierżawny wynosił 2 500 zł miesięcznie, płatny z góry w okresach sześciomiesięcznych do 15 stycznia i 15 lipca każdego roku. Z tym, że za okres od dnia podpisania umowy do 31 grudnia 2013 roku data płatności czynszu przypadła na 15 sierpnia 2013 roku. Umowa została zawarta na okres do dnia 31 grudnia 2023 roku, przy czym każdej ze stron służyło prawo rozwiązania umowy z zachowaniem sześciomiesięcznego okresu wypowiedzenia.

I. P. nie wydawała pozwanej przedmiotu dzierżawy, gdyż spółka władała tą nieruchomością z uwagi na fakt, iż dzierżawiła ją od powoda w okresie wcześniejszym.

Dowód: umowa dzierżawy z dnia 2 sierpnia 2013 roku (k. 25-26).

I. P. na podstawie łączącej ją z pozwaną spółką umowy dzierżawy z dnia 2 stycznia 2013 roku wystawiła pozwanej następujące rachunki:

- nr R1/08/2013 z dnia 3 sierpnia 2013 roku na kwotę 12 500 zł czynszu dzierżawnego w okresie od sierpnia do grudnia 2013 roku,
- nr R1/1 z dnia 2 stycznia 2014 roku na kwotę 15 000 zł obejmujący czynsz za okres od stycznia do czerwca 2014 roku

- nr R3 z dnia 4 lipca 2014 roku na kwotę 15 000 zł obejmujący czynsz za okres od lipca do grudnia 2014 roku,
- nr R2 z dnia 2 stycznia 2015 roku na kwotę 15 000 zł obejmujący czynsz za okres od stycznia do czerwca 2015 roku.

Pozwana spółka nie dokonała zapłaty należnych I. P. kwot w terminach wskazanych dla płatności poszczególnych rachunków.

Ze względu na brak płatności I. P. wypowiedziała umowę dzierżawy na koniec 2015 roku.

Dowód: rachunek nr R1/08/2013 z dnia 3 sierpnia 2013 roku (k. 27 i 172), rachunek nr R1/1 z dnia 2 stycznia 2014 roku (k. 28 i 174), rachunek nr R3 z dnia 4 lipca 2014 roku (k. 29 i 176), rachunek nr R2 z dnia 2 stycznia 2015 roku wraz z potwierdzeniem nadania i odbioru (k. 30 i 178-180), zeznania świadków: I. P. (k. 162-163), D. R. (1)(k. 163-164), zeznania powoda (k. 197v.-199), zeznania członka zarządu pozwanej spółki – A. G. (2)(k. 199v.-200).

Jednym z elementów działalności pozwanej spółki było czerpanie korzyści z dzierżawy różnych nieruchomości. Nieruchomość w O. również została przez pozwaną spółkę poddzierżawiona innemu podmiotowi. Pozwana spółka planowała przeprowadzić prace adaptacyjne istniejących budynków na potrzeby przyszłych dzierżawców. Pozwana przygotowywała projekty inwestycji planowanych na nieruchomości.

Dowód: zeznania świadków: I. P. (k. 162-163), D. R. (1)(k. 163-164)

zeznania powoda (k. 197v.-199), zeznania członka zarządu pozwanej spółki – A. G. (2)(k. 199v.-200).

Wystawiane przez powoda i jego żonę rachunki z tytułu czynszu dzierżawnego były akceptowane przez pozwaną spółkę do sierpnia 2014 roku. Od tego czasu strona pozwana uznała, że nie wiążą jej umowy dzierżawy, jednak nie wypowiedziała żadnej z tych umów.

Dowód: zeznania członka zarządu pozwanej spółki – A. G. (2)(k. 199v.-200).

I. P. dokonała na rzecz powoda W. C. przelewu wierzytelności przysługującej jej wobec pozwanej spółki, a wynikającej z umowy dzierżawy z dnia 2 sierpnia 2013 roku zawartej z pozwanym w kwocie 57 500 zł obejmującej należności czynszowe za dzierżawę nieruchomości położonej w O. przy ulicy (...), ujęte w rachunkach: nr R1/08/2013 z dnia 3 sierpnia 2013 roku na kwotę 12 500 zł, nr R1/1 z dnia 2 stycznia 2014 roku na kwotę 15 000 zł, nr R3 z dnia 4 lipca 2014 roku na kwotę 15 000 zł, nr R2 z dnia 2 stycznia 2015 roku na kwotę 15 000 zł.

I. P. i powód poinformowali pozwaną spółkę o dokonaniu przelewu wierzytelności i wezwali pozwaną do zapłaty na rzecz powoda, jednak wezwanie to pozostało bezskuteczne.

Dowód: zawiadomienie o cesji wierzytelności z dnia 2 marca 2015 roku z potwierdzeniem odbioru (k. 19-20), zeznania świadka: I. P. (k. 162-163), zeznania powoda (k. 197v.-199).

Pismem z dnia 7 marca 2015 roku powód złożył pozwanej spółce oświadczenie o potrąceniu z częścią wierzytelności pozwanej wobec powoda z tytułu zapłaty ceny sprzedaży nieruchomości położonej w O. przy ul. (...) w kwocie 102 500 zł (wynikającej z tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego z dnia 27 grudnia 2012 roku, sporządzonego przed notariuszem A. H., rep. (...)) z wierzytelnościami o łącznej wartości 102 500 zł jakie przysługują powodowi przeciwko pozwanej spółce, a to:

- należności w kwocie 45 000 zł z tytułu czynszu dzierżawnego za nieruchomość położoną w B. przy ulicy (...), wynikające z umowy dzierżawy zawartej pomiędzy stronami w dniu 2 stycznia 2013 roku i wystawionych na jej podstawie rachunkach:
- nr R1 z dnia 2 stycznia 2014 roku na kwotę 15 000 zł (z terminem zapłaty na 15.01.2014 r.),

- nr R2 z dnia 4 lipca 2014 na kwotę 15 000 zł (z terminem zapłaty na 15.07.2014 r.),
- nr R1 z dnia 2 stycznia 2015 roku na kwotę 15 000 zł (z terminem zapłaty na 15.01.2015 r.),
- wierzytelności w kwocie 57 500 zł nabyte od I. P. w drodze przelewu wierzytelności obejmującej należności czynszowe za dzierżawę nieruchomości położonej w O. przy ulicy (...), ujęte w rachunkach: nr R1/08/2013 z dnia 3 sierpnia 2013 roku na kwotę 12 500 zł, nr R1/1 z dnia 2 stycznia 2014 roku na kwotę 15 000 zł, nr R3 z dnia 4 lipca 2014 roku na kwotę 15 000 zł, nr R2 z dnia 2 stycznia 2015 roku na kwotę 15 000 zł.

Dowód: oświadczenie o potrąceniu z dnia 7 marca 2015 roku z potwierdzeniem odbioru (k. 19-21 akt I Co 40/15 Sądu Okręgowego w Tarnowie).

D. R. (1) – siostrzeniec powoda – pełnił funkcję członka zarządu w pozwanej spółce w okresie od listopada 2013 do października 2014 roku. Z tego tytułu, uchwałą Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki z dnia 14 lutego 2014 roku, przyznano D. R. (1) wynagrodzenie w wysokości 10 000 zł miesięcznie – łącznie przysługiwało mu wynagrodzenie w kwocie 70 000 zł.

Okoliczności bezsporne, a nadto: zeznania świadka D. R. (1) (k. 163-164), zeznania powoda (k. 197v.-199), zeznania członka zarządu pozwanej spółki – A. G. (2) (k. 199v.-200), protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki z dnia 14 lutego 2014 roku w formie aktu notarialnego rep. (...) nr (...) (k. 31-33).

D. R. (1) dokonał w grudniu 2014 roku na rzecz swojej babci J. C. nieodpłatnie cesji wierzytelności przysługujących mu wobec pozwanej spółki w kwocie 40 000 zł z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu w pozwanej spółce za okres od 14 lutego do 14 czerwca 2014 roku.

Następnie J. C. przelała ww. wierzytelność na rzecz powoda W. C..

Pismem z dnia 7 kwietnia 2015 roku cedent i cesjonariusz powiadomili pozwaną spółkę o przelewie i wezwali do zapłaty kwoty objętej umową cesji. Pozwana nie uregulowała należności.

Okoliczności bezsporne, a nadto: zawiadomienie o cesji wierzytelności z dnia 3 kwietnia 2015 roku z potwierdzeniem odbioru (k. 34-35), zawiadomienie o cesji wierzytelności z dnia 7 kwietnia 2015 roku z potwierdzeniem odbioru (k. 36, 38), zeznania świadka D. R. (1) (k. 163-164), zeznania powoda (k. 197v.-199), zeznania członka zarządu pozwanej spółki – A. G. (2) (k. 199v.-200),

Pismem z dnia 7 kwietnia 2015 roku powód złożył pozwanej spółce oświadczenie o potrąceniu przysługującej mu w stosunku do pozwanej wierzytelności w kwocie 40 000 zł, którą nabył na podstawie przelewu wierzytelności od J. C. z przysługującą pozwanej wobec powoda pozostałą częścią wierzytelności w kwocie 37 500 zł wynikającej z tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego z dnia 27 grudnia 2012 roku, sporządzonego przed notariuszem A. H., rep. (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 13 listopada 2014 roku, sygn. akt I Co 3119/14.

Zaznaczono, że wskutek potrącenia na dobro powoda pozostaje kwota 2 500 zł.

Dowód: oświadczenie o potrąceniu z dnia 7 kwietnia 2015 roku z potwierdzeniem odbioru (k. 37-38).

W dniu 18 sierpnia 2014 roku powód W. C. tytułem zapłaty za zakup powyżej wskazanej nieruchomości przekazał pozwanej spółce kwotę 10 000 zł.

Okoliczności bezsporne, a nadto: dowód wpłaty (k.18), zeznania powoda (k. 197v.-199), zeznania członka zarządu pozwanej spółki – A. G. (2) (k. 199v.-200).

W toku postępowania egzekucyjnego o sygn. akt KM 400A/15, prowadzonego przeciwko powodowi na wniosek strony pozwanej, komornik sądowy dokonał zajęcia kwoty należności głównej. Kwoty tej nie przekazał wierzycielowi, ale złożył w depozycie sądowym na skutek udzielonego przez Sąd zabezpieczenia roszczenia w przedmiotowej sprawie w postaci zawieszenia postępowania egzekucyjnego.

Okoliczność bezsporna

Sąd skonstruował przedstawiony powyżej stan faktyczny w znacznej mierze w oparciu o okoliczności, które nie były pomiędzy stronami sporne – zostały bowiem przyznane przez pełnomocnika strony pozwanej na rozprawie w dniu 25 lutego 2016 roku i w zeznaniach przedstawicielki pozwanej spółki – A. G. (2). Dotyczy to m. in. wysokości wynagrodzenia przyznanego D. R. (1) za pełnioną funkcję członka zarządu spółki, skuteczności cesji tej wierzytelności na rzecz powoda, wykonania w części zobowiązania poprzez zapłatę pozwanej kwoty 10 000 zł tytułem ceny sprzedaży, zajęcie kwoty należności głównej przez komornika i przekazanie jej do depozytu sądowego.

Sąd ustalił stan faktyczny w przedmiotowej sprawie również na podstawie dokumentów załączonych do akt sprawy. W ocenie Sądu nie było podstaw, aby zakwestionować prawdziwość i autentyczność przedłożonych dokumentów, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodny materiał dowodowy i uczynił podstawą ustaleń faktycznych w przedmiotowej sprawie. Zaznaczyć trzeba, że dokumenty w sprawie powinny być złożone w oryginałach bądź w odpisach uwierzytelnionych przez uprawnione podmioty (por. postanowienie SN z dnia 20 kwietnia 2012 r., sygn. akt III Czp 13/12), a powód przedłożył dokumenty uwierzytelnione przez pełnomocnika w sobie radcy prawnego. Na podstawie tych dokumentów Sąd ustalił m. in. fakt zawarcia umów dzierżawy nieruchomości w B. i O., złożenia oświadczenia o potrąceniu, wysokości wierzytelności przysługujących nawzajem stronom oraz okoliczności dokonanych cesji wierzytelności.

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd dokonał również na podstawie zeznań świadków, to jest I. P. i D. R. (1) oraz zeznań powoda W. C. i przedstawiciela strony pozwanej – A. G. (2).

Sąd nie dał wiary zeznaniom A. G. (2) w zakresie w jakim twierdziła, że strony pozwanej z powodem i jego żoną, co najmniej od sierpnia 2014 roku, nie łączą umowy dzierżawy dotyczące nieruchomości w B. i O.. Zeznania w tym zakresie były niejasne, nielogiczne, a także wewnętrznie sprzeczne. Przedstawiciel pozwanej spółki powołując się na ustanie stosunku zobowiązaniowego wynikającego z umów dzierżawy przywoływał, że jego trwanie było nierozzerwalnie związane z istnieniem innych zobowiązań umownych - jednak w tej kwestii A. G. (2) nie podała żadnych konkretnych informacji. Jeśli przedstawicielka pozwanej spółki forsowała wersję pozwanego o pozorności umowy, winna wytłumaczyć cały schemat wzajemnych powiązań stron, ich rozliczeń, intencji i celu w jakim rzekomo zawierane były pozorne umowy dzierżawy. Ponadto A. G. (2), z jednej strony przyznała że prezes pozwanej spółki podpisał przedmiotowe umowy dzierżawy, że pozwana spółka akceptowała obciążanie jej należnościami z tytułu czynszów dzierżawnych do sierpnia 2014 roku, że wykorzystywali gospodarzo przedmiotowe nieruchomości, w tym poddzierżawiali jej innemu podmiotowi, a z drugiej strony nie potrafiła w logiczny sposób wytłumaczyć z jakich względów nie uiszczali czynszu dzierżawnego – choćby do sierpnia 2014 roku.

Sąd rozważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego z dnia 27 grudnia 2012 roku, repertorium (...) numer (...), sporządzonego przed Notariuszem A. H. w Kancelarii Notarialnej w T., któremu Sąd Rejonowy w Tarnowie nadał klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 13 listopada 2014 roku, sygn. akt I Co 3119/14 na rzecz strony pozwanej - w zakresie kwoty 130 377 zł. Żądanie pozwu dotyczy kwoty 130 377 zł, albowiem pomimo, że w sprawie o sygn. akt I Co 3119/14 nadano klauzulę wykonalności powyższemu aktowi notarialnemu na rzecz pozwanego w zakresie zobowiązania do zapłaty kwoty 150 000 zł, to następnie na skutek cesji części wierzytelności, postanowieniem z dnia 28 stycznia 2015 roku Sąd Rejonowy w Tarnowie, sygn.

akt I Co 3792/14, nadał klauzulę wykonalności powyższemu aktowi notarialnemu na rzecz następcy prawnego dotychczasowego wierzyciela, to jest na rzecz A. G. (1), co do kwoty 19 623,36 zł.

Powództwo opozycyjne z jakim wystąpił powód (art. 840 k.p.c.) jest sposobem obrony merytorycznej przed prowadzoną egzekucją, pozwalającym na pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, jeżeli prowadzenie egzekucji na podstawie tego tytułu narusza prawa podmiotowe dłużnika wynikające z prawa materialnego. Zmierza ono do odmiennego, niż to wynika z tytułu wykonawczego, ukształtowania prawa. Jest to zatem powództwo niezależne od podstawy roszczenia i rozstrzygnięcia objętego tytułem wykonawczym, zmierza, bowiem do pozbawienia wykonalności tego tytułu nie dlatego, że tytuł egzekucyjny nie odpowiadał prawu w dacie jego powstania (wydania orzeczenia), lecz dlatego, że bądź nie było podstaw do nadania klauzuli wykonalności, bądź też nastąpiły - po powstaniu tytułu - zdarzenia, które wyłączają dopuszczalność egzekucji (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 24 stycznia 2013 r., sygn. akt I ACz 107/13, LEX nr 1264406).

Roszczenie powoda oparte jest na przepisie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, a gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Zdarzenia powodujące wygaśnięcie zobowiązania określają wyłącznie przepisy prawa materialnego, a w piśmiennictwie i orzecznictwie wymienia się m.in. przedawnienie, wykonanie zobowiązania, świadczenie w miejsce wypełnienia (*datio in solutum*), potrącenie, dobrowolne zwolnienie z długu, odnowienie, itp. Chodzi przy tym o te zdarzenia, które nastąpiły po powstaniu tytułu egzekucyjnego i spowodowały, że przymusowe egzekwowanie obowiązku dłużnika straciło sens i nie ma już podstaw do dalszego chronienia interesów wierzyciela.

W przedmiotowej sprawie powód powoływał, że jego zobowiązanie wobec wierzyciela wynikające z tytułu egzekucyjnego w postaci aktu notarialnego z dnia 27 grudnia 2012 roku, rep. (...), wygasło wskutek częściowego wykonania zobowiązania oraz wskutek dokonania potrącenia wierzytelności przysługujących mu wobec pozwanego z wierzytelnością ujętą w przedmiotowym tytule wykonawczym.

Należy podnieść, że okolicznością bezsporną pomiędzy stronami było, to że powód wykonał częściowo zobowiązanie wobec pozwanej spółki, dokonując w dniu 18 sierpnia 2014 roku wpłaty w kwocie 10 000 zł, a zatem zaistniało zdarzenie, określone w art. 840 par. 1 pkt 2 k.p.c., wskutek którego zobowiązanie w tej części wygasło. Wskazać trzeba, że okoliczność tą przyznał pełnomocnik strony pozwanej oraz przedstawiciel pozwanej spółki – członek zarządu A. G. (2).

Ponadto jako kolejną podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego powód wskazuje na wygaśnięcie zobowiązania przysługującego stronie pozwanej względem niego z tytułu wykonawczego na skutek potrącenia z wymagalnymi wierzytelnościami jakie posiada przeciwko pozwanej. W jednym z wyroków Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2015 r. (IV CSK 653/14 LEX nr 1816577) dotyczących poruszanej kwestii podkreślono, że prawo materialne określa, kiedy zobowiązanie wygasa, skoro zaś art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. nie wyłącza wypadku wygaśnięcia zobowiązania wskutek potrącenia, przeto i ta przyczyna wygaśnięcia może być podstawą tego powództwa. Według przepisów art. 498 k.c. i art. 499 k.c. sam zbieg wierzytelności nie powoduje *ex lege* potrącenia, a umorzenie wierzytelności wzajemnych następuje dopiero z mocy jednostronnego oświadczenia dłużnika, a oświadczenie to - określone w przepisach prawa materialnego - wywołuje skutki materialnoprawne polegające na stworzeniu nowego, określonego stanu materialnoprawnego.

Dla ustalenia, czy potrącenie przywoływane przez powoda rzeczywiście doprowadziło do skutku przez niego oczekiwanego niezbędne jest ustalenie, czy powodowi przysługują względem pozwanej spółki wskazane wierzytelności pieniężne. Spór ogniskował się właśnie wokół tej kwestii. Powód podał, że wobec strony pozwanej przysługują mu wierzytelności w kwocie 45 000 zł wynikające z umowy dzierżawy z dnia 2 stycznia 2013 roku dotyczące

nieruchomości położonej w B. oraz wierzytelności nabyte w drodze cesji od żony - I. P. w kwocie 57 500 zł obejmujące należności czynszowe za dzierżawę nieruchomości w O. oraz od J. C. w kwocie 40 000 zł obejmujące czteromiesięczne wynagrodzenie D. R. (1) za pełnienie funkcji członka zarządu w pozwanej spółce.

Nawiązując do ostatniej ze wskazanych wierzytelności wskazać trzeba, że strona pozwana przyznała, że D. R. (1) przysługiwało od pozwanego wynagrodzenie we wskazanej kwocie i nie kwestionowała dwukrotnej cesji tej wierzytelności, wskutek których ostatecznym nabywcą wierzytelności został powód. Ponadto zaznaczyć trzeba, że na rozprawie w dniu 25 lutego 2016 roku pełnomocnik pozwanych oświadczył, że nie uznaje jedynie zgłoszonych przez powoda zarzutów potrącenia w zakresie kwoty 82 876,64 zł, a zatem dotyczących wierzytelności wynikających z umowy z dnia 2 stycznia 2013 roku dotyczącej dzierżawy nieruchomości z B. (kwota 25 376,64 zł z rachunku z dnia 04.07.2014 r. na kwotę 10 376,64 zł przy czym rachunek ten wystawiony był na łączną kwotę 15 000 zł oraz rachunku z dnia 02.01.2015 r. na kwotę 15 000 zł) oraz wierzytelności scedowanej od I. P., a wynikających z umowy z dnia 2 sierpnia 2013 roku dotyczącej dzierżawy nieruchomości w O. (kwota 57 500 zł z rachunków z dnia 03.08.2013 r., 02.01.2014 r., 04.07.2014 r. oraz 02.01.2015 r.).

Wobec powyższego Sąd uznał, że po pierwsze istniała wierzytelność D. R. (1) wobec pozwanej spółki w kwocie 40 000 zł tytułem wynagrodzenia za sprawowanie funkcji członka zarządu w pozwanej spółce, co jest okolicznością bezsporną, a ponadto potwierdza to m.in. uchwała nr 3 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki z dnia 14 lutego 2014 roku oraz zeznania przedstawiciela pozwanej spółki – A. G. (2). Po drugie powód pismem z dnia 7 kwietnia 2015 roku skutecznie złożył oświadczenie o potrąceniu tej wymagalnej wierzytelności z pozostałą częścią wierzytelności ujętej w tytule wykonawczym w kwocie 37 500 zł wobec czego doszło do wzajemnego umorzenia tych wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej, tj. do kwoty 37 500 zł.

W tym miejscu zaznaczyć należy, że podstawę prawną, w oparciu o którą powód mógł dokonać potrącenia wzajemnych wierzytelności stron, stanowił art. 498 k.c., zgodnie z którym gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnością drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym (§ 1). Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (§ 2).

Przechodząc do kwestii potrącenia wierzytelności dokonanego pismem z dnia 7 marca 2015 roku zaznaczyć trzeba, że oświadczenie to w ocenie Sądu spełnia niezbędne wymogi do uznania jego skuteczności. Z oświadczenia tego wynika bowiem, iż powód potrąca swoje ściśle skonkretyzowane i wymagalne wierzytelności wobec pozwanej spółki z ściśle skonkretyzowaną i wymagalną wierzytelnością pozwanej wobec niego, a wynikającą z podważanego tytułu wykonawczego. Oświadczenie to zostało skutecznie doręczone pozwanej. Pozwany nie kwestionował tego faktu, jednakże nie godził się ze skutkami wywołanymi skutecznym złożeniem oświadczenia o potrąceniu, gdyż kwestionował ważność umów stanowiących podstawę wierzytelności przysługujących powodowi, zarzucając, że umowa dzierżawy nieruchomości w B. z dnia 2 stycznia 2013 roku oraz umowa dzierżawy nieruchomości w O. z dnia 2 sierpnia 2013 roku zostały zawarte dla pozorów. W ten sposób strona pozwana podważała zatem istnienie po stronie powoda wymagalnych wierzytelności w kwocie 82 876,64 zł zgłoszonych do potrącenia.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności. W przepisie tym przewidziano tzw. nieważność bezwzględną a nieważna czynność nie wywołuje żadnych skutków – ex tunc. W orzecznictwie wskazuje się, że Sąd powinien brać pod uwagę nieważność z urzędu, bez względu na to, czy którakolwiek ze stron się na nią powołuje. Jednakże ocena Sądu ograniczona jest stanem faktycznym przywołanym przez strony. Jeżeli ustalenia faktyczne pozwalają na wyprowadzenie wniosków odnośnie nieważności czynności prawnej, to Sąd powinien takiej oceny dokonać, jednakże jeżeli stan faktyczny w tym zakresie nie jest wystarczający Sąd nie powinien ustaleń czynić z urzędu bowiem to zainteresowane strony powinny udowodnić okoliczności z których wynika nieważność czynności prawnej (por. uchwała SN z dnia 17 czerwca 2005 r., III CZP 26/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 63, Lex OSNC 2006/4/63).

Pozorność czynności prawnej musi być pozytywnie stwierdzona na drodze ustalania okoliczności faktycznych. Do jej przyjęcia niezbędne jest ustalenie, że obie strony złożyły oświadczenia woli mając pełną, zgodną świadomość braku zamiaru wywołania jakichkolwiek skutków prawnych albo, że zgodnym, z góry powziętym zamiarem stron było dokonanie czynności pozornej w celu ukrycia innej zamierzonej czynności. Tylko pozytywne ustalenia faktyczne w tym zakresie uprawniają do przyjęcia sankcji bezwzględnej nieważności umowy (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 3 marca 2006 r., II CK 428/05, LEX nr 180195). Ustalając pozorność, sąd powinien rozważyć cały kontekst okoliczności faktycznych, w otoczeniu których czynność pozorna funkcjonowała i funkcjonuje. „Badając wolę stron Sąd powinien uwzględnić nie tylko wszystkie okoliczności istniejące w chwili składania oświadczenia woli, lecz także okoliczności poprzedzające ten moment jak również występujące później, jeżeli mogą wskazywać na rzeczywistą wolę stron. Szczególnie przy pozorności umowy, gdy strony świadomie chcą zataić swoją rzeczywistą wolę, dla ustalenia, że umowa była pozorna i ukrywała inną czynność może być celowe odwołanie się do czynności prawnych stron dokonanych później, mogą bowiem one świadczyć o pozorności wcześniej zawartej umowy lub też w inny sposób tłumaczyć wyrażoną wcześniej wolę stron (wyrok SN z dnia 21 kwietnia 2010 r., V CSK 369/09, LEX nr 602337).

W ocenie Sądu strona pozwana nie wykazała okoliczności pozwalających na przyjęcie, iż umowa dzierżawy nieruchomości w B. z dnia 2 stycznia 2013 roku zawarta pomiędzy stronami postępowania oraz umowa dzierżawy nieruchomości w O. z dnia 2 sierpnia 2013 roku zwarta pomiędzy I. P. a pozwaną spółką, miały charakter czynności pozornej. Zgodnie z brzmieniem art. 83 § 1 k.c. pozorność zachodzi wówczas, gdy strony swobodnie i z rozmysłem tworzą czynność prawną ujawnioną, której treść nie stanowi odzwierciedlenia ich rzeczywistych zamiarów i stwarzają pozór rzeczywistego dokonania czynności prawnej o określonej treści, podczas gdy tak naprawdę nie chcą wywołać żadnych skutków prawnych lub też wywołać inne, niż w pozornej czynności deklarują. Przepis przewiduje zatem dwie podstawowe postaci pozorności, a mianowicie pozorność, w wyniku której strony nie mają zamiaru wywołania żadnych skutków prawnych (por. wyrok z dnia 11 maja 2007 r., I CSK 70/07, LEX nr 287785, wyrok SN z dnia 26 lipca 2012, I UK 27/12, LEX nr 1218584) oraz pozorność w wyniku której strony zawierają czynność prawną pozorną tzw. symulowaną dla ukrycia innej, rzeczywiście zamierzonej i dokonanej (tzw. czynność dysymulowana). Rzeczywistym zamiarem stron jest wówczas wywołanie innych skutków prawnych niż wynikałoby to z treści ujawnionych oświadczeń (wyrok SN z dnia 12 lipca 2002 r., V CKN 1547/00, LEX nr 56054).

Na podstawie okoliczności niniejszej sprawy nie można stwierdzić, iż ww. umowy miały charakter któregośkolwiek z wymienionych powyżej przejawów pozorności. Istotą pozorności jest złożenie przez strony zgodnych oświadczeń woli, bez zamiaru wywołania skutków prawnych z tych oświadczeń wynikających oraz z faktem ich złożenia związanych. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazywał jednak, że strony realizowały zawarte umowy dzierżawy. Strona pozwana wykorzystywała gospodarczo nieruchomości, m.in. do końca 2014 roku poddzierżawiała trzeciemu podmiotowi nieruchomość pierwotnie wydzierżawioną od powoda w B.. Ponadto przedstawiciel strony pozwanej (A. G. (2)) zeznał, że pozwana spółka korzystała także z nieruchomości położonej w O., której właścicielem pierwotnie był powód, a następnie jego żona I. P.. Co więcej przedstawiciel strony pozwanej zaznaczył, że do sierpnia 2014 roku pozwana spółka akceptowała wystawiane z tytułu czynszu dzierżawnego rachunki, świadczą o tym zresztą podpisy przedstawiciela pozwanej na rachunkach. Wedle zeznań przedstawiciela pozwanej spółki, umowy dzierżawy przestały wiązać strony w momencie zakończenia innych stosunków umownych, z którymi były ściśle powiązane. W tym zakresie przedstawiciel pozwanej nie wskazuje konkretnych zobowiązań umownych, ani tego jaki rzeczywisty wpływ miały one na istnienie umów dzierżawy nieruchomości w B. i O.. Jeśli pomiędzy stronami istniała wzajemna sieć powiązań i interesów gospodarczych, a podważane przez stronę pozwaną umowy dzierżawy zostały zawarte dla ukrycia innej czynności prawnej tzw. czynności dysymulowanej, to należało dostępnymi środkami dowodowymi wykazać jaka to była czynność, albo jaki był prawdziwy cel zawarcia przedmiotowych umów dzierżawy, a także schemat wzajemnych powiązań i rozliczeń istniejący pomiędzy stronami. Tego strona pozwana nie uczyniła, a informacji w tym przedmiocie nie dostarczają zeznania członka zarządu pozwanej spółki – A. G. (2). Nadmienić także trzeba, że strona pozwana w momencie, gdy uznała, dzierżawa nieruchomości powoda i jego żony jest dla niej niecelowa, ekonomicznie nieistotna lub nieopłacalna, mogła skorzystać z umownego prawa do rozwiązania tej umowy z zachowaniem sześciomiesięcznego okresu wypowiedzenia, czego do chwili obecnej nie uczyniła.

Ponadto zeznania przedstawiciela pozwanej spółki, a także dokumenty w postaci wyciągów z ksiąg rachunkowych pozwanej (rejestrów sprzedaży) wskazują, że strona pozwana korzystała z wydzierżawionych nieruchomości na podstawie łączących ją z powodem i jego żoną umów, jednakże nie uiszczała im czynszu dzierżawnego. Co istotne uzyskiwała korzyści finansowe z poddzierżawy nieruchomości, a mimo to nie regulowała należności wobec powoda i jego żony – właścicieli nieruchomości. Ponadto, z zeznań A. G. (2) wnioskować można, że gdyby podmiot trzeci, któremu wydzierżawiła nieruchomości nie wypowiedział umowy dzierżawy, łączący ich stosunek zobowiązaniowy trwałby nadal i strona pozwana uzyskiwałaby dalsze korzyści finansowe. Mając to na względzie, nie sposób zgodzić się zatem ze stroną pozwaną, że w umowie brak było istotnych warunków umowy dzierżawy, gdyż nie uprawniała ona pozwanej spółki do pobierania pożytków. Wskazać trzeba, że strona pozwana pobierała pożytki cywilne z nieruchomości w postaci czynszów za poddzierżawę, co oznacza, że strony obejmowały zgodnym zamiarem również ten istotny element umowy dzierżawy. Ponadto zawiązanie stosunku umowy dzierżawy z powodem i jego żoną, nie budzi wątpliwości wobec ujawnionych przez świadka D. R. (1) – byłego członka zarządu pozwanej spółki - informacji, że jednym z przejawów działalności spółki była dzierżawa różnych nieruchomości, z czego spółka uzyskiwała korzyści.

Mając na względzie powyższe, ponownie należy podkreślić, iż obowiązek wykazania pozorności umowy spoczywa na stronie powołującej się na taką okoliczność. Pozorność jest okolicznością faktyczną i należy ją wykazać, a nie oczekiwać, że sąd podzieli hipotetyczne założenie o pozorności umowy zawartej między stronami. (I ACa 965/15 - wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9 marca 2016 roku, SIP Legalis nr 1433015). W szczególności, że obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej z nich, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Samo twierdzenie strony nie jest dowodem i powinno być udowodnione przez stronę zgłaszającą twierdzenie (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.). Poza zeznaniami przedstawiciela strony pozwanej członka zarządu – A. G. (2), która w sposób niejasny i nielogiczny, przedstawiała racje strony pozwanej odnośnie powiązań i zależności biznesowych istniejących pomiędzy stronami oraz związku podważanych umów dzierżawy z innymi nieskonkretyzowanymi umowami łączącymi strony – pozwana nie przedstawiła w tej materii żadnych dowodów przeciwnych. W tych okolicznościach, Sąd uznał, że zawarcie umów dzierżawy miało swoje racjonalne uzasadnienie i wywołały one zamierzone przez strony skutki prawne. W konsekwencji nie dostrzeżono pozorności w umowach dzierżawy z dnia 2 stycznia 2013 roku i 2 sierpnia 2013 roku, z których należności powód zgłosił do potrącenia z wierzytelnościami przysługującymi pozwanej na podstawie tytułu egzekucyjnego w postaci aktu notarialnego z dnia 27 grudnia 2012 roku, rep. (...).

W związku z powyższym mając na uwadze, że powód wykazał istnienie wierzytelności z ww. umów dzierżawy, w tym okoliczność, że wierzytelności te są zaskarżalne i wymagalne, minął bowiem termin zapłaty należności określony w wystawionych rachunkach, Sąd uznał, że zaistniały wszystkie konieczne przesłanki zdarzenia w postaci potrącenia, na którym powód oparł powództwo przeciwegzekucyjne przewidziane w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Mając na uwadze, iż zostały spełnione wszystkie przesłanki potrącenia wierzytelności określone w art. 498 § 1 k.c. oraz zgodnie z art. 499 k.c. powód złożył pozwanej spółce oświadczenie o dokonaniu potrącenia należało uznać, iż wskutek potrącenia wierzytelności umorzyły się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Powód potrącił bowiem swoje wymagalne wierzytelności wobec pozwanego w łącznej kwocie 142 500 zł z wierzytelnościami wynikającymi z tytułu egzekucyjnego w wysokości 120 377 zł (zobowiązanie powoda opiewało na kwotę 130 377 zł, jednakże wygasło w zakresie 10 000 zł, które powód zapłacił stronie pozwanej), co oznacza, że wzajemne wierzytelności uległy umorzeniu co do kwoty 120 377 zł.

Mając na względzie fakt wygaśnięcia zobowiązania powoda w całości na skutek jego wykonania w zakresie kwoty 10 000 zł oraz umorzenia w zakresie kwoty 120 377 zł na skutek potrącenia wzajemnych wierzytelności, powództwo podlegało uwzględnieniu w całości. Sąd uznał bowiem, że powód wykazał istnienie przesłanek pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności określonych w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., tj. zaistnienia zdarzenia, wskutek którego zobowiązanie wygasło.

Nie mógł również odnieść skutku zarzut strony pozwanej, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie z uwagi na fakt, że z majątku powoda komornik wyegzekwował całość kwot objętych tytułem wykonawczym (załącznik do protokołu rozprawy z dnia 31 maja 2016 roku k. 203). Co prawda słuszne jest stanowisko strony pozwanej, że powództwo przeciwegzekucyjne może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość „wykonania tytułu egzekucyjnego”, z zatem prawo do wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego dłużnik traci z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym. Jest ono niedopuszczalne w części, w której wykonalność tytułu wykonawczego wygasła na skutek jego zrealizowania.

Na gruncie niniejszej sprawy nie zachodzi jednak taki przypadek. W związku z udzieleniem zabezpieczenia roszczeń powoda w postaci zawieszenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika Roberta Iwanickiego pod sygn. akt Km 400A/15 na podstawie tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego z dnia 27 grudnia 2012 roku, rep. (...)zaopatrzonego w klauzulę przez Sąd Rejonowy w Tarnowie, komornik sądowy wstrzymał czynności w postępowaniu egzekucyjnym w tej sprawie, a wyegzekwowana przez niego od powoda kwota została złożona do depozytu sądowego. Zgodnie z art. 808 k.p.c. jeżeli złożona w postępowaniu egzekucyjnym kwota pieniężna nie podlega natychmiastowemu wydaniu, powinna być złożona na rachunek depozytowy sądu. Z zasady komornik powinien bez zbędnej zwłoki przekazać wierzycielowi kwoty wyegzekwowane od dłużnika. Jeżeli jednak z różnych względów nie będzie mógł tego uczynić (np. zawieszono postępowanie egzekucyjne), ma obowiązek ściągnięta od dłużnika w postępowaniu egzekucyjnym kwotę złożyć do depozytu sądowego. W tym miejscu zaznaczyć należy, że w niniejszej sprawie kwota ta nie została przekazana wierzycielowi – tj. stronie pozwanej. Nie doszło zatem do wyegzekwowania od dłużnika spornych kwot w sensie zaspokojenia wierzyciela, gdyż kwota uzyskana w drodze podjętych czynności komorniczych została prawidłowo przekazana do depozytu sądowego. W ten sposób mamy do czynienia jedynie z zabezpieczeniem wyegzekwowanej kwoty, a nie z zaspokojeniem wierzyciela, które prowadzi do pełnej realizacji tytułu wykonawczego i unicestwienia możliwości uwzględnienia powództwa opozycyjnego.

Mając na względzie powyższe Sąd nie przychylił się do zarzutów strony pozwanej i uwzględnił powództwo w całości na na mocy art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. Pozwana spółka jako strona przegrywająca ma obowiązek zwrotu powodowi kosztów związanych z prowadzonym postępowaniem, tj. kwotę 10 236 zł, na która składa się opłata od pozwu w kwocie 6 519 zł i koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3 617 zł ustalone na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013.490 tekst jednolity).